

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

19 juli 2016

WETSVOORSTEL

**betreffende de belastingvrije som voor
kinderen in geval van co-ouderschap**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIËN EN DE BEGROTING
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Roël DESEYN**

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting	3
II. Bespreking.....	4
III. Stemmingen	7

Zie:

Doc 54 **0860/ (2014/2015):**

001: Wetsvoorstel van mevrouw Van Cauter en de heer Van Biesen.
002 en 003: Toevoeging indiener.
004: Advies van het Rekenhof.
005: Amendement.

Zie ook:

007: Tekst aangenomen door de commissie.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

19 juillet 2016

PROPOSITION DE LOI

**relative à la quotité exemptée d'impôts pour
les enfants dans le cadre de la coparentalité**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES ET DU BUDGET
PAR
M. **Roël DESEYN**

SOMMAIRE

Pages

I. Exposé introductif.....	3
II. Discussion	4
III. Votes.....	7

Voir:

Doc 54 **0860/ (2014/2015):**

001: Proposition de loi de Mme Van Cauter et M. Van Biesen.
002 et 003: Ajout auteur.
004: Avis de la Cour des comptes.
005: Amendement.

Voir aussi:

007: Texte adopté par la commission.

4688

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Eric Van Rompuy

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA	Peter Dedeker, Robert Van de Velde, Hendrik Vuye, Veerle Wouters
PS	Stéphane Crusnière, Ahmed Laaouej, Alain Mathot
MR	Gautier Calomme, Benoît Piedboeuf, Vincent Scourneau
CD&V	Roel Deseyn, Eric Van Rompuy
Open Vld	Luk Van Biesen, Dirk Van Mechelen
sp.a	Peter Vanvelthoven
Ecolo-Groen	Georges Gilkinet
cdH	Benoît Dispa

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Peter Buysrogge, Inez De Coninck, Peter De Roover, Bart De Wever, Johan Klaps
Frédéric Daerden, Emir Kir, Eric Massin, Sébastien Pirlot
Olivier Chastel, Philippe Goffin, Kattrin Jadin, Damien Thiéry
Hendrik Bogaert, Griet Smaers, Jef Van den Bergh
Patricia Ceysens, Ine Somers, Carina Van Cauter
Karin Temmerman, Dirk Van der Maelen
Meyrem Almaci, Jean-Marc Nollet
Michel de Lamotte, Catherine Fonck

C. — Niet-stemgerechtigde leden / Membres sans voix délibérative:

VB	Barbara Pas
PTB-GOI	Marco Van Hees
DéFI	Olivier Maingain

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GOI	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000:	Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000:	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel.: 02/ 549 81 60
Fax: 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail: publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél.: 02/ 549 81 60
Fax: 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel: publications@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens haar vergaderingen van 13 januari, 23 februari en 13 juli 2016.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING

Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) licht toe dat een belastingplichtige die kinderen of andere personen laste heeft, beschikt over een verhoging van de belastingvrije som.

Artikel 132 van het WIB 92 voorziet daartoe in een substantiële verhoging van de belastingvrije som, afhankelijk van het aantal personen of kinderen ten laste en tevens afhankelijk van de leeftijd van de persoon ten laste.

De spreekster benadrukt dat het om grote bedragen kan gaan. In het geval van 4 kinderen wordt de belastingvrije som verhoogd met maar liefst 14 000 euro. Het kan dus voor de betrokken ouders een groot verschil uitmaken of de belastingvrije som kan worden verdeeld of niet.

Om ten laste van de belastingplichtige te worden beschouwd, moeten de kinderen (i) deel uitmaken van het gezin van de belastingplichtige op 1 januari van het aanslagjaar; (ii) persoonlijk gedurende het belastbaar tijdperk geen bestaansmiddelen hebben gehad die meer bedragen dan een wettelijk bepaald grensbedrag.

In geval van niet langer samenlevende ouders met gemeenschappelijke kinderen die zowel tot het gezin van de ene ouder als tot het gezin van de andere ouder behoren (zgn. *co-ouderschap*) wordt vanaf aanslagjaar 2010 aan de ouders de mogelijkheid geboden om de verhoging van de belastingvrije som wegens kinderlast onder elkaar te verdelen (art. 132bis WIB92).

De fiscale co-ouderschapsregeling wordt slechts toegepast op grond van ofwel een (kosteloos) geregistreerde overeenkomst of een door een rechter gehomologeerde overeenkomst waarin uitdrukkelijk vermeld wordt dat de huisvesting van de kinderen gelijkmatig verdeeld is over beide ouders en dat beide ouders zich akkoord verklaren met de verdeling van de belastingvrije toeslag; ofwel een rechterlijke beslissing die de gelijkmatig verdeelde huisvesting oplegt.

De fiscale co-ouderschapsregeling wordt echter automatisch stopgezet wanneer de kinderen meerderjarig worden omdat er dan niet langer sprake is van ouderlijk gezag. Het wetsvoorstel strekt ertoe deze regeling uit te breiden naar meerderjarige kinderen die niet meer onder

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné cette proposition de loi au cours de ses réunions du 13 janvier, 23 février et 13 juillet 2016.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF

Mme Carina Van Cauter (Open Vld) explique qu'un contribuable qui a des enfants ou d'autres personnes à charge bénéficie d'une majoration de la quotité exonérée d'impôts.

L'article 132 du Code des impôts sur les revenus 1992 prévoit, à cet effet, une majoration substantielle de la quotité exonérée d'impôts en fonction du nombre de personnes ou d'enfants à charge ainsi que de l'âge de la personne à charge.

L'intervenante souligne qu'il peut s'agir de montants élevés. Lorsqu'il y a quatre enfants, la quotité exonérée d'impôts est majorée de pas moins de 14 000 euros. Le fait que la quotité exonérée d'impôts peut être répartie ou non peut donc faire une grande différence pour les parents concernés.

Pour être considérés comme étant à charge du contribuable, les enfants doivent (i) faire partie du ménage du contribuable au 1er janvier de l'exercice d'imposition; (ii) ne pas avoir bénéficié personnellement, pendant la période imposable, de ressources d'un montant supérieur au plafond prévu par la loi.

Dans le cas de parents n'habitant plus sous le même toit et ayant des enfants communs appartenant tant au ménage d'un des deux parents qu'à celui de l'autre (régime dit de "coparentalité"), les parents ont la possibilité, depuis l'exercice d'imposition 2010, de répartir entre eux les suppléments à la quotité du revenu exonérée d'impôt pour enfant à charge (art. 132bis du CIR92).

Le régime de coparentalité fiscale n'est appliqué que sur la base d'une convention enregistrée (gratuitement) ou d'une convention homologuée par un juge dans laquelle il est expressément stipulé que l'hébergement des enfants est réparti de manière égalitaire entre les deux parents et que ceux-ci marquent l'un et l'autre leur accord sur la répartition du supplément exonéré; ce régime peut encore être appliqué sur la base d'une décision judiciaire imposant l'hébergement égalitaire.

Il est cependant automatiquement mis fin au régime de coparentalité fiscale lorsque les enfants atteignent l'âge de la majorité, car il n'est alors plus question d'autorité parentale. La proposition de loi tend à étendre ce régime aux enfants majeurs qui ne sont plus sous

het ouderlijk gezag staan. Hiermee wordt vermeden dat de belastingvrije som niet meer onder beide ouders zou kunnen worden verdeeld op het moment dat kinderen meerderjarig worden en zich bijgevolg bijkomende studiekosten aandienen.

II. — BESPREKING

De vertegenwoordiger van de minister van Financiën, belast met de Bestrijding van de fiscale fraude antwoordt dat fiscale co-ouderschapsregeling enkel kan worden toegepast op kinderen die onder het ouderlijk gezag staan en derhalve enkel voor kinderen die op 1 januari van het aanslagjaar de leeftijd van 18 jaar niet hebben bereikt.

Het voorliggend voorstel strekt ertoe deze regeling uit te breiden tot meerderjarige kinderen door de notie “gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag over een kind” te vervangen door de notie “gezamenlijk instaan voor het onderhoud van een kind”. De voorwaarde van gelijkmatige verdeelde huisvesting blijft behouden.

Het voorstel is volgens de vertegenwoordiger van de minister behartenswaardig omdat het het co-opvoeden van gezamenlijke meerderjarige kinderen bevordert. In het huidige systeem is de verdeling van de belastingvrije som voor meerderjarige kinderen echter niet meer mogelijk. De vraag stelt zich of men niet moet gaan naar een veralgemening van het stelsel van co-ouderschap of dat men de keuze wenst te behouden tussen co-ouderschap en de aftrek onderhoudsgelden.

De diensten van de FOD Financiën hebben echter een aantal technische bemerkingen bij het wetsvoorstel:

— Het behoud van de voorwaarde van een gelijkmatig verdeelde huisvesting: Het wetsvoorstel blijft de toepassing van de fiscale co-ouderschapsregeling koppelen aan een gelijkmatig gedeelde huisvesting die is vastgelegd in een overeenkomst tussen de ouders en nadien geregistreerd of gehomologeerd door een rechter of op grond van een rechterlijke beslissing. Echter, eens ze meerderjarig zijn, kunnen kinderen zelf hun woonplaats bepalen en vervalt bijgevolg de regeling inzake gelijkmatig gedeelde huisvesting op dit punt. Hier zal volgens de administratie toch een aanpassing moeten gebeuren;

— Men wil ook de notie “gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag” over het kind vervangen door de notie “gezamenlijk instaan voor het onderhoud van een kind”. De regeling omtrent de gelijkmatig verdeelde huisvesting staat in het Burgerlijk Wetboek vermeld onder artikel 374 en kadert in de uitoefening van het

autorité parentale. Cela permet d’éviter que la quotité exemptée d’impôts ne puisse plus être répartie entre les deux parents au moment où les enfants atteignent l’âge de la majorité et où les parents sont dès lors confrontés à des frais supplémentaires pour payer les études de leurs enfants.

II. — DISCUSSION

Le représentant du ministre des Finances, chargé de la Lutte contre la fraude fiscale, répond que le régime de coparentalité fiscale peut uniquement être appliqué aux enfants sous autorité parentale, et donc aux enfants n’ayant pas atteint l’âge de 18 ans au 1er janvier de l’exercice d’imposition.

La proposition à l’examen vise à étendre ce régime aux enfants majeurs en remplaçant la notion d’“exercice conjoint de l’autorité parentale sur un enfant” par la notion d’“entretien conjoint d’un enfant”. La condition de l’hébergement égalitaire est maintenue.

Le représentant du ministre considère que la proposition est digne d’intérêt parce qu’elle favorise la coéducation d’enfants majeurs communs. Dans le régime actuel, il n’est toutefois plus possible de répartir la quotité exemptée pour enfants majeurs. La question se pose de savoir s’il ne faut pas procéder à une généralisation du régime de coparentalité ou si on souhaite conserver le choix entre la coparentalité et la déduction de la pension alimentaire.

Les services du SPF Finances formulent toutefois une série d’observations techniques quant à la proposition de loi:

— Le maintien de la condition d’un l’hébergement égalitaire: la proposition de loi à l’examen continue à lier l’application du régime fiscal de coparentalité à un hébergement égalitaire défini dans une convention entre les parents qui est ensuite enregistrée ou homologuée par un juge ou sur la base d’une décision de justice. Or, une fois majeurs, les enfants peuvent déterminer eux-mêmes leur domicile et le régime en matière d’hébergement égalitaire devient caduc sur ce point. L’administration considère qu’il faudra pourtant procéder à une adaptation en l’espèce;

— Le but est également de remplacer la notion d’“exercice conjoint de l’autorité parentale sur un enfant” par la notion d’“entretien conjoint d’un enfant”. Le régime concernant l’hébergement égalitaire figure à l’article 374 du Code civil et s’inscrit dans le cadre de l’exercice de l’autorité parentale. Il faut veiller à ce que

ouderlijk gezag. Er dient over gewaakt te worden dat de nieuwe notie verenigbaar blijft met de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek.

Wat de budgettaire impact betreft, wijst de vertegenwoordiger van de minister erop dat er volgens de laatste gegevens 36 246 ouders zijn die de splitsing van de kinderlast hebben aangevraagd. Indien de leeftijdsgrens zou verdwijnen, zoals het wetsvoorstel beoogt, zal men volgens de administratie het fiscaal voordeel gemiddeld bekomen tot de leeftijd van 21 jaar en zal de kostprijs ongeveer met 1/6 worden verhoogd. Het voordeel van de verhoogde vrijstelling is verdeeld over de verschillende tariefschijven afhankelijk van het aantal kinderen ten laste. Een juiste berekening ter zake kan pas gebeuren als alle betrokken aangiftes worden herberekend. In de meeste gevallen zal de vrijstelling zich situeren in de schijf van 30 %. In die hypothese zou de budgettaire impact zich situeren rond 2,75 miljoen euro. Als men uitgaat van een hogere schijf, zal de budgettaire impact uiteraard hoger zijn.

Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) geeft aan dat zij begrip heeft voor de opmerkingen van de administratie.

Op grond van deze opmerkingen dient *mevrouw Van Cauter een amendement nr. 1* (DOC 54 860/005) in dat ertoe strekt de notie “gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag door een kind” te vervangen door de notie “onderhoudsplicht zoals voorzien in artikel 203, § 1 van het Burgerlijk Wetboek”. Deze laatste notie is duidelijker en zal minder aanleiding geven tot discussie.

Mevrouw Van Cauter dient tevens een *amendement nr. 2* (DOC 54 860/005) in dat ertoe strekt om de nieuwe regeling te doen ingaan vanaf het aanslagjaar 2017 in plaats vanaf het aanslagjaar 2016. Op die manier wordt er in een overgangsbepaling voorzien.

Wat de gelijkmatig verdeelde huisvesting betreft, wijst de spreekster erop dat als het kind meerderjarig wordt het zelf zijn of haar woonplaats kan bepalen. In de hypothese dat het kind zijn of haar woonplaats kiest op een ander adres dan één van beide ouders, is het kind niet meer ten laste van één van beide ouders en vervalt bijgevolg ook het fiscaal voordeel.

Als de gelijkmatig verdeelde huisvesting aan alle wettelijke voorwaarden voldoet op het ogenblik dat de kinderen minderjarig zijn, zal het geamendeerde wetsvoorstel ervoor zorgen dat de verdeling van het fiscaal voordeel blijft doorlopen na de meerderjarigheid op voorwaarde dat alle voorwaarden vervuld blijven.

la nouvelle notion reste compatible avec les dispositions du Code civil.

Concernant l’impact budgétaire, le représentant du ministre signale que, selon les dernières données, 36 246 parents ont demandé la répartition de la charge d’enfant. Si la limite d’âge disparaissait, conformément à l’objectif de la proposition de loi à l’examen, l’administration considère que l’avantage fiscal serait obtenu jusqu’à l’âge de 21 ans et que son coût augmenterait d’un sixième. L’avantage de l’exonération accrue est réparti sur les différentes tranches d’imposition en fonction du nombre d’enfants à charge. Un calcul exact en la matière ne peut être effectué que si toutes les déclarations concernées sont recalculées. Dans la plupart des cas, l’exonération se situera dans la tranche de 30 %. Dans cette hypothèse, l’impact budgétaire se situerait aux environs de 2,75 millions d’euros. Si on se base sur une tranche supérieure, l’impact budgétaire sera évidemment plus élevé.

Mme Carina Van Cauter (Open Vld) déclare comprendre les observations de l’administration.

Sur la base de celles-ci, *Mme Carina Van Cauter* présente l’*amendement n° 1* (DOC 54 860/005) visant à remplacer la notion d’“exercice conjoint de l’autorité parentale sur un enfant” par la notion d’“entretien d’un enfant” telle que prévue à l’article 203, § 1er, du Code civil. Cette dernière notion est plus claire est prêter moins à discussion.

Mme Carina Van Cauter présente également l’*amendement n° 2* (DOC 54 860/005) visant à faire entrer en vigueur le nouveau régime à partir de l’exercice d’imposition 2017 au lieu de l’exercice d’imposition 2016. Une mesure transitoire sera ainsi prévue.

En ce qui concerne l’hébergement égalitaire, l’intervenante signale qu’un enfant peut choisir son domicile lorsqu’il devient majeur. Dans l’hypothèse où l’enfant se domicilie à une adresse différente de celle d’un des deux parents, il ne sera plus à la charge de l’un d’entre eux et, par conséquent, l’avantage fiscal disparaîtra également.

Si l’hébergement égalitaire répond à toutes les conditions légales au moment de la majorité des enfants, la proposition de loi amendée fera en sorte que l’avantage fiscal subsiste après la majorité pour autant que toutes les conditions demeurent remplies.

De heer Ahmed Laaouej (PS) merkt op dat het hier eigenlijk gaat om een onwettige omzendbrief, die eigenlijk verdergaat dan wat de wet voorziet. Het gaat meer bepaald om de omzendbrief van 26 april 2010 met referentie R331-598621. Is het dan niet eenvoudiger om die omzendbrief in te trekken of aan te passen in plaats van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 te wijzigen?

Voorts verklaart de spreker zich volledig akkoord met de inhoud van het wetsvoorstel. Het is niet meer dan rechtvaardig dat de mogelijkheid om de belastingvrije som te verdelen ook bestaat voor meerderjarige kinderen ten laste. Bovendien blijft de budgettaire impact van het wetsvoorstel vrij beperkt.

Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) antwoordt dat het artikel 132*bis* van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 de verdeling van de belastingvrije som over twee belastingplichtigen die geen deel uitmaken van hetzelfde gezin maar toelaat voor zover die gezamenlijk het ouderlijk gezag uitoefenen. Dit ouderlijk gezag kan maar worden uitgeoefend tot de leeftijd van 18 jaar. Bijgevolg is de verdeling van de belastingvrije som niet meer mogelijk op het ogenblik dat het betrokken kind de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt. Hiermee druist de wet in tegen de intentie van de ouders die wensen dat de verdeling van de belastingvrije som blijft doorlopen nadat de betrokken kinderen meerderjarig zijn geworden. Om daaraan te remediëren, is een wetswijziging dus noodzakelijk.

De heer Ahmed Laaouej (PS) gaat akkoord met de zienswijze van mevrouw Van Cauter.

M. Ahmed Laaouej (PS) fait observer qu'il s'agit en fait en l'espèce d'une circulaire illégale, qui va au-delà de ce que la loi prévoit. Il s'agit plus précisément de la circulaire du 26 avril 2010, portant la référence R331-598621. N'est-il dès lors pas plus simple de retirer ou d'adapter la circulaire plutôt que de modifier le Code des impôts sur les revenus 1992?

Pour le surplus, l'intervenant souscrit pleinement à la teneur de la proposition de loi. Il n'est que juste que la possibilité de répartir la quotité exemptée d'impôts existe également pour les enfants majeurs à charge. Qui plus est, l'incidence budgétaire de la proposition de loi demeure relativement limitée.

Mme Carina Van Cauter (Open Vld) répond que l'article 132*bis* du Code des impôts sur les revenus 1992 n'autorise la répartition de la quotité exemptée d'impôts entre deux contribuables qui ne font pas partie du même ménage que pour autant qu'ils exercent conjointement l'autorité parentale. Cette autorité parentale ne peut être exercée que jusqu'à l'âge de 18 ans. Il s'ensuit que la quotité exemptée d'impôts ne peut plus être répartie dès que l'enfant concerné a atteint l'âge de 18 ans. La loi est donc contraire à l'intention des parents qui souhaitent que la quotité exemptée d'impôts puisse encore être répartie après que les enfants concernés sont devenus majeurs. Une modification de loi s'impose dès lors pour remédier à cette situation.

M. Ahmed Laaouej (PS) se rallie au point de vue de Mme Van Cauter.

III. — STEMMINGEN

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

Amendement 1, dat artikel 2 vervangt, wordt eenparig aangenomen.

Amendement nr. 2, dat een artikel 3 (*nieuw*) invoegt, wordt eveneens eenparig aangenomen.

Het gehele wetsvoorstel, zoals geamendeerd, wordt ook eenparig aangenomen.

De rapporteur,

De voorzitter

Roël DESEYN

Eric VAN ROMPUY

Lijst van de bepalingen die een uitvoeringsmaatregel vergen (artikel 78.2 van het Reglement):

— met toepassing van artikel 105 van de Grondwet: *nihil*;

— met toepassing van artikel 108 van de Grondwet: *nihil*.

III. — VOTES

L'article 1er est adopté à l'unanimité.

L'amendement n° 1, qui tend à remplacer l'article 2, est adopté à l'unanimité.

L'amendement n° 2, qui tend à insérer un article 3 (nouveau), est également adopté à l'unanimité.

L'ensemble de la proposition de loi, telle qu'elle a été amendée, est adopté par un vote identique.

Le rapporteur,

Le président,

Roël DESEYN

Eric VAN ROMPUY

Liste des dispositions nécessitant une mesure d'exécution (article 78.2 du Règlement):

— en application de l'article 105 de la Constitution: *nihil*;

— en application de l'article 108 de la Constitution: *nihil*.